

Undervisningsforstyrrende uro i skolen

Af Helle Plauborg

Hvordan forstås undervisningsforstyrrende uro i skolen i forskningslitteraturen?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTE:

- ✓ Individorienteret forståelse, kontekstuel forståelse og samfundsmæssig forståelse

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Giv eksempler på måder, hvorpå I i jeres daglige arbejde diskuterer og identificerer problemer med undervisningsforstyrrende uro i skolen.
- ✓ Diskuter de tre forskellige forståelser af undervisningsforstyrrende uro i skolen: Et individfokuseret problem, et kontekstuel fænomen og et symptom på grundlæggende udfordringer i samfundet.
- ✓ Vend tilbage til jeres eksempler: Hvad er det for forståelser, I trækker på? Prøv også at overveje konsekvenserne heraf.

Hvorfor er undervisningsforstyrrende uro i skolen et problem – og for hvem?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTER:

- ✓ Negativ sammenhæng mellem uro og læring og elevers trivsel samt læreres arbejdsglæde.
- ✓ Mange elever bidrager til forstyrrelserne. Specifikke forstyrrende elever udgør ikke nødvendigvis den primære forklaring på et uroligt læringsmiljø.

Hvorfor er undervisningsforstyrrende uro i skolen et problem – og for hvem?

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Prøv i teamet at hjælpe hinanden med at opnå indsigt i såvel jeres (måske forskelligartede) perspektiver på undervisningsforstyrrende uro som elevernes perspektiver på samme. Udvalg evt. nogle elever, I har en fornemmelse af forholder sig lidt forskelligt til problemet, så I får nuancerede indsigter i, hvordan elever og lærere oplever undervisningsforstyrrende uro.
- ✓ Hvilke indblik i undervisningsforstyrrende uro får I ved at opsøge forskelligartede perspektiver på problemet?
- ✓ Er der forskelle på lærere, skolepædagoger og elevers perspektiver på undervisningsforstyrrende uro? Og kan disse eventuelle forskelle bidrage til nye indsigter?

Hvor udbredt er problemet med undervisningsforstyrrende uro i skolen egentlig?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTER:

- ✓ Det er udbredt i de vestlige lande og i særdeleshed i Skandinavien.
- ✓ De fleste undersøgelser – men ikke alle - peger på, at den undervisningsforstyrrende uro i skolen er for nedadgående.
- ✓ Tolerancetærsklerne for uro varierer ikke bare fra skole til skole, men også mellem lærere.
- ✓ Lærere og elever oplever heller ikke uro ens.

Hvorfor er der undervisningsforstyrrende uro i skolen?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTER:

- ✓ Den er en respons på, at nogle elever ikke føler sig tilpas i skolen: Kedsomhed, følelser af utilstrækkelighed, magtesløshed, ikke finder skolearbejdet meningsfuldt, dårlige relationer til lærerne og/eller jævnaldrende, ringe muligheder for at respondere på undervisningen.
- ✓ Elever responderer ikke på skolens regler i et vakuum. Der kan herske konkurrerende værdier og normer.
- ✓ Lærere og elever oplever betingelserne i skolen forskelligt. Elever lægger stor vægt på sociale forhold, mens lærerne vægter faglige forhold. Eleverne oplever ikke undervisningen som varieret. Det gør lærerne. Eleverne oplever ikke regler håndhævet konsekvent. Det gør lærerne. Mange elever forstår ikke de forventninger, der er til deres adfærd i undervisningen.
- ✓ Fagligt niveau
- ✓ Det er vanskeligt at agere på passende måder i skolen.

Hvorfor er der undervisningsforstyrrende uro i skolen?

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Prøv i jeres team at diskutere disse forklaringer og relatere dem til jeres oplevelser og erfaringer med undervisningsforstyrrende uro i skolen.
- ✓ Prøv også at præsentere eleverne for de nævnte forklaringer, så de får mulighed for at relatere dem til deres oplevelser og erfaringer.
- ✓ Er der nogle af disse forklaringer, I (dvs. lærere, skolepædagoger og elever) kan genkende? Er der forskelle på, hvilke forklaringer I genkender?

Hvad er det for typer uro, der opleves som forstyrrende?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTE:

- ✓ At tale uden at have fået lov, småsnakken, kommentarer, udbrud og elever, der forlader deres plads

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Hvad er det, der forstyrrer i undervisningen på jeres skole?
- ✓ Er der bestemte situationer, hvor den undervisningsforstyrrende uro er særlig udtalt?
- ✓ Er der forskelle på, hvem der bliver forstyrret og af hvad?

Hvordan kan man intervenere i forhold til undervisningsforstyrrende uro?

FORSKNINGSOVERSIGTENS POINTER:

- ✓ Helskolebaseret positiv adfærdsintervention og –støtte: The Good Behavior Game, the Caterpillar Game: Fokuserer ikke på uintenderede effekter
- ✓ Ros som en tilgang til at reducere undervisningsforstyrrende uro: Ros forstås som noget mekanisk og afgrænset
- ✓ Det fysiske læringsmiljø: Tager ikke hensyn til læringsforståelse, elevers mulighed for at kommunikere med hinanden, Folkeskolelovens formålsparagraf.
- ✓ Skole og samspilsvanskeligheder: Intet målrettet arbejde med at ændre uønsket adfærd, ingen konsensus om, hvilke sociale færdigheder der skal accepteres og ikke, eleverne skal lære sociale færdigheder knyttet til samarbejde og medansvar frem for lydighed. Positive relationer, undervisningsformer hvor eleverne kan være aktive og deltage, mindre lærerstyret undervisning som centrerer sig om læremidlet.

Hvordan kan man intervenere i forhold til undervisningsforstyrrende uro?

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Diskuter hvilke idealer, I ønsker, at jeres pædagogiske praksis skal afspejle i forhold til eleverne, læring og undervisning.
- ✓ Diskuter også hvilke tiltag I allerede opererer med for at reducere undervisningsforstyrrende uro i skolen.
- ✓ Hvordan spiller disse tiltag sammen med jeres idealer?
- ✓ Og med de førnævnte grundantagelser, hvor undervisningsforstyrrende uro forstås med afsæt i individet, konteksten eller som et symptom på grundlæggende udfordringer i samfundet?
- ✓ Hvilke af de fire nævnte tiltag - hvis nogle - bliver I optaget af at arbejde med? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvordan kan man intervenere i forhold til undervisningsforstyrrende uro?

ARBEJDSSPØRGSMÅL:

- ✓ Hvis I ønsker at arbejde med et eller flere af tiltagene, hvilke uintenderede effekter ville I så skulle være særlig opmærksom på?
- ✓ Hvilke betydninger kunne tiltagene tænkes at få for den enkelte elev? Klassefællesskabet? Udviklingen af undervisningen?
- ✓ De fleste af de tiltag, som forskningslitteraturen beskæftiger sig med, er kendetegnet ved at være tiltag, som læreren implementerer og eleverne forventes at reagere (positivt) på. Eleverne bliver sjældent beskrevet og udforsket som nogen, der har egentlig handlekraft i undervisningen. Prøv som et modstykke hertil at diskutere hvordan eleverne ville kunne bidrage til at reducere undervisningsforstyrrende uro i skolen?

Hvordan kan skoleledelsen/forvaltningen intervenere?

Forskningsoversigtens pointer:

- ✓ Få studier beskæftiger sig med det spørgsmål.
- ✓ Skoleledelsen har stor betydning, og der er store forskelle mellem skolerne på dette område.
- ✓ Tydelig ledelse som udmønter sig i fælles standarder og værdier på skolen
- ✓ Kontekstuel forståelse af elevadfærd
- ✓ Relevant brug af ros og opmuntring
- ✓ Forebyggende tiltag
- ✓ Skoledistriktet kan spille en mere aktiv rolle
- ✓ Disciplinpolitikker der er forstået og accepteret af lærere, elever, forældre og embedsværket, hænger sammen med lavere grader af forstyrrelser i undervisningen.

Kommende udgivelser til grundskolen

- ✓ Den almene musikundervisning am
- ✓ Digitale læremidler i modersmålsundervisning
- ✓ Skolevægring
- ✓ Inklusion
- ✓ Fremmedsprogsundervisning i grundskolen
- ✓ Evaluering af læringsmål i matematikundervisning
- ✓ PPR
- ✓ Historieundervisning i grundskolen

